

➤ Η αποδοχή των γενικών αρχών «ισότητας», «ελευθερίας», «αλληλεγγύης» αποτελεί αδιαπραγμάτευτη κατάκτηση του δυτικού πολιτισμού. Το ζητούμενο όμως για την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία και ειδικές ανάγκες είναι η κατάλληλη προσαρμογή και εφαρμογή των διακηρυγμένων αρχών στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη. Η ενσωμάτωση και η ένταξη των ΑΜΕΑ στις σχολικές δομές αποτελεί τον τελικό στόχο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

«Η εκπαιδευτική πολιτική σε όλα τα επίπεδα, από το εθνικό έως το τοπικό, θα πρέπει να θέσει ως όρο ότι ένα παιδί με αναπηρία θα πρέπει να παρακολουθεί το σχολείο της γειτονιάς, εκείνο, δηλαδή, το σχολείο που θα παρακολουθούσε το παιδί αν δεν είχε αναπηρία. Εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα θα πρέπει να μελετώνται κατά περίπτωση όπου μόνο όταν η εκπαίδευση σε κάποιο ειδικό σχολείο ή ίδρυμα φαίνεται να ικανοποιεί τις ανάγκες του συγκεκριμένου παιδιού».

- Διακήρυξη της Σαλαμάνκας, 1994

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Έργο «Αξιολόγηση δομών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Διαμόρφωση ηλεκτρονικής εφαρμογής διαρκούς παρακολούθησης και αξιολόγησης δομών και κρίσιμων παραμέτρων της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης»

(κωδικός ΟΠΣ 346805)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Πρόγραμμα Συνοχής 2007-2013

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Περί τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

➤ Η αξιολόγηση των δομών και υπηρεσιών ειδικής αγωγής στη χώρα μας αποσκοπεί στην πληρέστερη καταγραφή και εκτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης ώστε να γίνει δυνατή η βελτίωση της λειτουργίας τους. Οι ανθρωπιστικές αρχές της ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης σε παγκόσμιο επίπεδο και οι κατακτήσεις του αναπηρικού κινήματος υποστασιοποιούνται σε διακηρύξεις και νομικά κείμενα. Όμως οι διακηρυγμένες αρχές έχουν τη δυνατότητα υλοποίησής τους όταν λαμβάνουν υπόψη τις συγκεκριμένες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες και την καταλληλότητα του επιστημονικού δυναμικού κάθε χώρας.

> Στόχος

Στο πλαίσιο του Έργου διενεργήθηκε συνδυασμένη ποσοτική και ποιοτική εξέταση καθώς και αξιολόγηση των δομών των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, των Τμημάτων Ένταξης και των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης σε Πανελλαδικό επίπεδο, στο πλαίσιο του οποίου εξετάστηκαν τα εξής:

- (i) Για όλες τις εκπαιδευτικές δομές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης:
 - Οργάνωση και λειτουργία
 - Κριτική προσβασιμότητα και καταλληλότητας της υλικοτεχνικής υποδομής
- (ii) Για όλα τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών, Εκπαιδευτικών πρακτικών όλων των εκπαιδευτικών δομών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης:
 - Καταγραφή πρακτικών διδασκαλίας,
 - Αποτελεσματικότητα μάθησης
 - Τρόπος αξιολόγησης
 - Εφαρμογή ΤΠΕ στη διδασκαλία
- (iii) Για όλα τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ), τα οποία αποτελούν μια υπηρεσία άμεσα συνδεδεμένη με τις σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης σε ο τι αφορά στη διάγνωση και στην υποστήριξη.

- Διερεύνηση της οργάνωσης και λειτουργίας τους (η έρευνα επεκτάθηκε πέραν των όσων περιλαμβάνονται στις εκθέσεις πεπραγμένων τις οποίες συντάσσουν και καταθέτουν οι ίδιες οι υπηρεσίες στο ΙΕΠ (πρώην Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) και οι οποίες αναφέρονται κατά κύριο λόγο σε ζητήματα που αφορούν ελλείψεις και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

(iv) Διενεργήθηκε συλλογή ποσοτικών δεδομένων για την καταγραφή:

- δομών,
- μαθητικού πληθυσμού και εκπαιδευτικού πληθυσμού
- Χαρτογράφηση και ποιοτική ανάλυση της ισχύουσας Νομοθεσίας
- Συσχέτιση με τα διεθνή θεσμικά κείμενα (διεθνείς συμβάσεις κλπ)
- Συγκριτική ανάλυση με νομοθεσία κρατών που έχουν κοινά χαρακτηριστικά με τη χώρα μας.

Επίσης, στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκε το Πληροφοριακό Σύστημα Δομών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΑΜΕρίΑΣ (<http://amerias.di.uoa.gr>) που στοχεύει στη διαμόρφωση ενός λειτουργικού, χρηστικού και αποτελεσματικού συστήματος μέσω του οποίου καθίσταται δυνατή η διαρκής παρακολούθηση, από όλα τα επίπεδα διοίκησης της εκπαίδευσης, της τρέχουσας κατάστασης και της ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των δομών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

> Υποέργο 1:

«Αξιολόγηση Δομών και Υπηρεσιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Πρότυπα και Προδιαγραφές – Δημοσιότητα»

Η ανάπτυξη του Υποέργου 1 χωρίζεται σε τρία διακριτά Πακέτα Εργασίας:

- ΠΕ1.1:** Αξιολόγηση Δομών και Υπηρεσιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
- ΠΕ1.2:** Πρότυπα και προδιαγραφές δομών Ειδικής Αγωγής
- ΠΕ1.3:** Δημοσιότητα

ΠΕ1.1: Αξιολόγηση Δομών και Υπηρεσιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Δραστηριότητες:

- Δ 1.1.1** Αξιολόγηση των ΚΕΔΔΥ
 - **Μέσα και Έμφυχο Δυναμικό:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
 - **Δομή και Λειτουργία:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων

- **Σχέσεις και Συνεργασίες:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Διαδικασία Ανίχνευσης, Διάγνωσης, και Αξιολόγησης:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Διαδικασίες Υποστήριξης:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Αξιολόγηση Αναγκών:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων

Δ1.1.2 Αξιολόγηση των ΣΜΕΑΕ και Τμημάτων Ένταξης

- **Μέσα και Έμφυχο Δυναμικό:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Δομή και Λειτουργία:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Σχέσεις και Συνεργασίες:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Διαδικασία Ανίχνευσης, Διάγνωσης, και Αξιολόγησης:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Διαδικασίες Υποστήριξης:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων
- **Αξιολόγηση Αναγκών:** Ανάπτυξη εργαλείου μέτρησης και έκθεση αποτελεσμάτων

Στο πλαίσιο του ΠΕ 1.2 Πρότυπα και Προδιαγραφές Δομών Ειδικής Αγωγής πραγματοποιήθηκαν:

α) Ορισμός των δεικτών και των κριτηρίων σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα από τις μελέτες που εκπονήθηκαν (ΚΕΕ 2008, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2004), και η συμπλήρωσή τους με περισσότερους δείκτες, αλλά και δείκτες με σαφή εστίαση σε συνθήκες και παράγοντες που μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη της συνεκπαίδευσης (ένταξης) στο χώρο του σχολείου.

β) Περιγραφή των προτύπων, των προδιαγραφών, των αρχών και των διαδικασιών λειτουργίας και δεοντολογίας βάσει των οποίων αξιολογήθηκαν οι υφιστάμενες δομές της Ειδικής Αγωγής.

γ) Ενημέρωση, συμπλήρωση, διόρθωση και τελική οριστικοποίηση των προτύπων, με βάση τα δεδομένα που προέκυψαν παράλληλα από το έργο της αξιολόγησης και συνολικά μετά την ολοκλήρωση της ποιοτικής αξιολόγησης.

το ΠΕ1.3 με τίτλο Δημοσιότητα έχει ως βασικό στόχο την οργάνωση και υλοποίηση ενός χρονικά καταμετρημένου και κοστολογημένου προγράμματος επικοινωνίας για την προβολή της Πράξης και των αναμενόμενων ωφελειών της και την ανάπτυξη ιστοσελίδας προβολής του έργου στο διαδίκτυο

> Υποέργο 2:

«Διαδικτυακή Εφαρμογή για την Υποστήριξη της Διαρκούς Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Κατάστασης των Δομών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΔΕΑΕ)»

Η ανάπτυξη του Υποέργου 2 χωρίζεται σε τέσσερα διακριτά Πακέτα Εργασίας:

- ΠΕ2.1:** Ηλεκτρονικά Εργαλεία Συλλογής Δεδομένων Αξιολόγησης ΔΕΑΕ
- ΠΕ2.2:** Ανάπτυξη Διαδικτυακής Εφαρμογής Παρακολούθησης ΔΕΑΕ
- ΠΕ2.3:** Εκπαίδευση Χρηστών Διαδικτυακής Εφαρμογής Παρακολούθησης ΔΕΑΕ
- ΠΕ2.4:** Υποστήριξη Λειτουργίας της Διαδικτυακής Εφαρμογής Παρακολούθησης ΔΕΑΕ

και περιλαμβάνει τις εξής δραστηριότητες:

- Δ2.1.1** Ανάπτυξη Εργαλείων / Ερωτηματολογίων Αξιολόγησης Υποέργου 1 σε ηλεκτρονική μορφή
- Δ2.1.2** Μεταφορά Δεδομένων εφαρμογής Ηλεκτρονικών Εργαλείων / Ερωτηματολογίων Υποέργου 1 στο Υποσύστημα Βάσης Δεδομένων
- Δ2.2.1** Ανάλυση Διαδικτυακής Εφαρμογής
- Δ2.2.2** Σχεδίαση της Διαδικτυακής Εφαρμογής
- Δ2.2.3** Υλοποίηση της Διαδικτυακής Εφαρμογής
- Δ2.2.4** Ολοκλήρωση Εφαρμογής και Έλεγχος
- Δ2.3.1** Σχεδίαση & Ανάπτυξη Εγχειριδίων χρήσης
- Δ2.3.2** Σχεδίαση & Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού
- Δ2.3.3** Σχεδίαση & Υλοποίηση εκπαίδευσης Χρηστών
- Δ2.3.4** Περιεχόμενο Ασύγχρονης εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης
- Δ2.4.1** Υποστήριξη Λειτουργίας και Επίλυση Προβλημάτων.

> Υποέργο 3:

«Εξωτερική Αξιολόγηση του Έργου»

Αποτελεί διακριτή δράση με αντικείμενο την «Αξιολόγηση του Έργου» που αφορά στην αξιολόγηση όλων των συντελεστών και του τρόπου υλοποίησης του Έργου ως προς τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, την απόδοση και την κοινωνικο-οικονομική αποτελεσματικότητά του.